

Türkiye’deki Suriyeli Mülteciler Sık Sorulan Sorular

İçindekiler

Türkiye’deki Suriyeli mülteciler için yasal çerçeve
Geçici koruma rejimi nedir ve kimin için uygulanır?
Geçici koruma rejimi Türkiye’ye erişimi teminat altına alır mı?
Suriyeli mülteciler nerede kayıt yaptırabilir?
Neden Türk makamlarına kayıt yaptırmalıyım?
İkamet izni alabilir miyim?
Kamplarda kayıt ve kamplara yerleşim hakkında
Yeni doğan çocukların kaydı nasıl ve nerede yapılır?
Suriyeli çocuklar Türkiye’de eğitime erişebilir mi? Nasıl?
Okula kaydolmak için hangi belgeler gereklidir?
Suriyeli gençler Türkiye’de üniversiteye girebilir mi?
Suriye’deki bir okuldan veya üniversiteden alınan belge Türkiye’de tanınacak mı?
Türkiye’deki Suriyeliler için beceri eğitimi imkanları nelerdir?
Refakatsiz Suriyeli mülteci çocuklar için hangi destek mekanizmaları mevcuttur?
Tıbbi ihtiyaçları veya başka hassas durumları olan Suriyeli mülteciler için hangi destekler mevcuttur?
Tıbbi yardıma nerede ve nasıl erişebilirim?
Türkiye’de bir suçun mağduru olan Suriyeli mülteciler yardım için nereye başvurabilir?
Kayıtlı Suriyeli mülteciler ve sığınmacılar Türkiye içinde hareket etmede özgür müdür?
Suriyeli mültecilerin korunmasında BMMYK Türkiye’nin rolü nedir?
BMMYK Türkiye hangi yardımları sağlıyor?
BMMYK Türkiye Suriyeli mültecileri kayıt altına alıyor mu?
BMMYK Türkiye Suriyeli mültecileri yerleştiriyor mu?
Aile birleşimi talepleri olan mülteciler
Acil bir koruma sorunu var ve BMMYK Türkiye’nin yardımına ihtiyaç duyuyorum

Türkiye’deki Suriyeli mülteciler için yasal çerçeve

Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Madde 91 uyarınca 22 Ekim 2014’te geçici korumaya ilişkin bir yönetmelik yayımlamıştır. Geçici Koruma Yönetmeliği Geçici Madde 1’e göre bu yönetmelik Suriyelilerin yanı sıra Suriye’den kaçan vatansız kişiler ve mülteciler için uygulanacaktır.

Yönetmeliğin Türkçesine aşağıdaki adresten ulaşılabilir:

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/10/20141022-15-1.pdf>.

Geçici koruma rejimi nedir ve kimin için uygulanır?

Geçici koruma yönetmeliği “geçici korumayı” ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayan yabancılara sağlanan koruma olarak tanımlar.

Kitlesel akın “aynı ülkeden veya coğrafi bölgeden kısa bir süre içerisinde ve yüksek sayılarda gerçekleşen ve söz konusu sayılar nedeniyle bireysel olarak uluslararası koruma statüsü belirleme

işlemlerinin usulen uygulanabilir olmadığı durumlar” olarak tanımlanır.

Türkiye Hükümeti tarafından yürürlüğe koyulan geçici koruma rejiminin bir parçası olarak uluslararası koruma arayan Suriyeliler, Suriye’den gelen mülteciler ve vatansız kişiler Türkiye’ye kabul edilmektedir ve istekleri dışında Suriye’ye geri gönderilmeyecektir. Geçici koruma rejimi kimlik belgeleri olmayanlar dâhil uluslararası koruma ihtiyacı olan tüm Suriyelilere, vatansız kişilere ve Suriye’den gelen mültecilere uygulanır.

Kampların içinde veya dışında ikamet eden Suriyelilere uygulanabilir haklar geçici koruma yönetmeliğinde de belirtilmiştir. Bunlar genel olarak sağlığa erişimi, eğitime erişimi, sosyal yardıma erişimi ve iş piyasasına erişimi kapsamaktadır. Sosyal yardım ve iş piyasasına erişim gibi haklardan bazılarının uygulanması gelecekte daha açık olacaktır ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı dâhil ilgili bakanlıkların gelecekteki kararlarına tabidir.

Geçici koruma rejimi Türkiye’ye erişimi teminat altına alır mı?

Suriyeli mültecilerin Türkiye’ye erişimi Türk makamları tarafından yönetilmektedir. Yeni gelenlerdeki hızlı artış ve yeni gelenlerin sayısını karşılamak için kampların kapasitesini genişletmedeki zorluklar nedeniyle Türk makamları sınırlarda aşamalı bir varış sistemi benimsemiştir.

Suriye pasaportu olanlar açık olan resmi sınır geçiş noktaları üzerinden vizesiz almadan yasal olarak Türkiye’ye erişebilmektedir ve girişte kısıtlamalar yoktur.

Pasaportu olmayan Suriyelilerin resmi sınır geçiş noktalarından kabulü Türk Pasaport Kontrol Polisi tarafından kontrol edilmektedir. Jandarma veya Türk Kara Kuvvetleri kontrolündeki sınır geçiş noktalarından Suriyelilerin girişi benzer şekilde genellikle acil tıbbi durumlarla kısıtlıdır. Sınırdaki kısıtlamalar nedeniyle pasaportu olmayan pek çok Suriyeli, bazen kaçakçıların yardımıyla Türkiye’ye düzensiz giriş yapmaya çalışmaktadır.

BMMYK topraklara kısıtlanmamış erişim için Hükümetle görüşmeye ve makamların dikkatini düzensiz girişe zorlandıklarında Suriyelilerin karşılaştığı koruma risklerine çekmeye devam etmektedir.

Geçici koruma yönetmeliği madde 5’e göre makul bir süre içinde makamlara kayıt yaptırmak üzere başvurmaları halinde Suriyeli mültecilere yasa dışı girişlerinden dolayı idari para cezası uygulanmaz.

Suriyeli mülteciler nerede kayıt yaptırabilir?

Türkiye’deki Suriyeli mülteciler Türk makamları tarafından kayıt altına alınmaktadır. Geçici koruma yönetmeliği madde 19, geçici koruma altındaki yabancıları kaydetme yetkisini Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’ne (GİGM) vermiştir. GİGM, İçişleri Bakanlığı altında çalışan, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Nisan 2013’te kabul edilen ve Nisan 2014’te yürürlüğe giren Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile kurulmuş mülki bir kurumdur.

Suriyeli mültecilerin kayıtları Türkiye çapında 81 ilde gerçekleştirilmektedir. Kaydın gerçekleşebileceği fiili mekan şehirden şehire değişmektedir. Örneğin, kayıt Yabancılar Polisi Ofislerinde veya makamların ulusal mevzuat altında yasal bir yükümlülüğü olduğu AFAD tarafından işletilen Kayıt Koordinasyon Merkezlerinde gerçekleşebilir.

Türkiye'deki tüm Suriyeli mülteciler geri göndermeye karşı korunmaktadır. Yani hiçkimse isteği dışında Suriye'ye gönderilmeyecektir. Fakat kayıt yaptırmamak hizmetlere ve yardımlara erişimde engeller çıkaracaktır.

Kayıt bekleme süreleri mültecinin konumuna ve makamların bekleyen kayıt hacmine bağlı olarak değişebilir.

Neden Türk makamlarına kayıt yaptırmalıyım?

Kayıt Türkiye'deki yabancılar için çok önemli bir yükümlülüktür ve tıbbi yardım ile eğitim dâhil kamu hizmetlerine erişim için hukuki dayanak oluşturur.

İkamet izni alabilir miyim?

Kayıt belgeleri Suriyelilere Türkiye'de kalma hakkı verirken, geçici koruma yönetmeliği Madde 25'e göre bunlar ikamet iznine eşdeğer değildir.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun Nisan 2014'te yürürlüğe girmesiyle ve Ekim 2014'te yayımlanan takip eden Geçici Koruma Yönetmeliğiyle Suriyeliler için geçici koruma çerçevesinden faydalanmak istemeyenler ikamet iznine başvurabilir. Fakat bu başvurular yalnızca Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu altında yabancıların ikametine yönelik genel gerekliliklerin karşılaması halinde değerlendirilecektir. Daha ayrıntılı bilgi ülke çapındaki Yabancılar Polisi Ofislerinden edinilebilir.

Kamplarda kayıt ve kamplara yerleşim hakkında

Türkiye Cumhuriyeti Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Türkiye'deki mülteci kamplarını idare etmekten sorumluyken, İçişleri Bakanlığı kamplarda ikamet eden mültecilerin kayıtlarının yürütülmesi yetkisini elinde tutmaktadır. Her kampta kayıt tesisleri vardır.

Kayıt sonrasında, kampta kalanlar kimlik belgesi olarak kullanılabilen ve tıbbi bakım dâhil birtakım hizmetlere erişim sağlayan kayıt kartlarını Yabancılar Polisinden almaktadır.

Kamplara yönelik talep kamplardaki mevcut alanı geçmiştir. Suriyeli bir mültecinin hangi kampa kampa yerleştirilip yerleştirilmeyeceği ve kampta kaydının yapılıp yapılmayacağı Türkiye Hükümeti'nin takdirindedir. Kamp yerleştirmesi valilikler ile koordinasyon içinde GİGM tarafından belirlenecektir. GİGM veya valilikler tarafından saptanan özel ihtiyaç sahibi kişilere kamp yerleştirmesi için öncelik verilecektir.

Halihazırda Türkiye'de olan ve kampa yerleştirilmek isteyen Suriyeliler bu imkanı soruşturmak için AFAD İl Müdürlüklerine ve Valiliklere başvurabilir.

Yeni doğan çocukların kaydı nasıl ve nerede yapılır?

Türkiye'de meydana gelen doğum bildirim yabancılara ikamet yerindeki Nüfus Dairesi'nde doğum tarihinden sonraki otuz güç içinde yabancı tarafından yapılmalıdır. Bildirim çocuğun annesi, babası veya yasal vasisi tarafından yapılır. Ebeveynler ve yasal vasi olmadığında büyükanne, büyükbaba, yetişkin kardeşler veya çocuğa eşlik eden kişiler Nüfus Dairesine bildirimde bulunur. Çocuğun kaydı ücretsizdir.

Bildirim resmi belgelerin sunulmasıyla veya belgeler sunulamayacaksa bildirim yapan tarafından sözlü beyanıyla yapılabilir. Suriyeliler hastanelerden/sağlık kuruluşlarından aldıkları doğum raporunun aslı ve (Suriye’de veya Türkiye’de düzenlenmiş) sahip oldukları kişisel belgeler/kimlik kartları ile ikamet ettikleri ildeki Nüfus Dairesi’ne başvurmalıdır. Kimlik belgelerinin olmadığı durumlarda ve doğumun bir hastanede/sağlık kuruluşunda gerçekleşmediği durumlarda ildeki Nüfus Dairesi ilgili kişilerin bildirim üzerine çocuğun kaydını yapmalı ve doğum belgesi düzenlemelidir.

Doğum belgesi Türk olmayan ebeveynlerin Türkiye’de doğan çocuklarına Türk vatandaşlığı vermemektedir.

Suriyeli çocuklar Türkiye’de eğitime erişebilir mi? Nasıl?

Ulusal Türk kanununa göre yabancılar dâhil Türkiye’deki tüm çocukların ilk ve orta öğretimden ücretsiz faydalanma hakkı vardır. Eylül 2014’te yayımlanan yabancıların eğitime erişimine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı genelgesi (No: 2014/21) geçici koruma altındaki yabancıların her ildeki il milli eğitim müdürlüğü tarafından denetlenen okullar ve geçici eğitim merkezleri tarafından sağlanan eğitim hizmetlerine erişimi vardır.

Suriyeli mülteciler Türkiye’deki devlet okullarına ve geçici eğitim merkezlerine kaydolabilir. Kayıt usulleri her ilde İl Milli Eğitim Müdürlüğü altında kurulan İl Eğitim Komisyonu tarafından belirlenir ve konuma göre küçük değişiklikler gösterebilir.

Türk okullarına kabul edilmek isteyen yabancı öğrenciler yaşadıkları ildeki İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne başvurmalıdır. İl Eğitim Komisyonları çocukları okullara yerleştirmekten ve kabul edilecekleri sınıfı belirlemekten sorumludur. Sınıf belirlemesi menşe ülkede ulaşılan eğitim seviyesini gösteren belgeye dayanarak yapılır. Bu belgenin mevcut olmadığı durumlarda belirleme mülakat veya kısa bir yazılı değerlendirmeyle dayandırılır.

Geçici eğitim merkezleri Suriyeli mülteciler için kurulan kurumlardır (okullardır). Bu merkezler kamplarda ve bazı kentsel alanlarda mevcuttur ve değiştirilmiş Suriye müfredatı kullanarak Arapça eğitim vermektedir. Okul döneminin sonunda çocuklara okula katılımlarını ve okulu başarılı bir şekilde tamamladıklarını notları ile gösteren bir belge verilir. Kamplarda ikamet eden aileler çocuklarını kaydettirmek için doğrudan kamp okullarına başvurmalıdır; topluluklarda yaşayanlar varsa buldukları konumda geçici eğitim merkezlerine kaydolmak için İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne başvurmalıdır. İl Milli Eğitim Müdürlükleri geçici eğitim merkezine yerleştirmekten ve yukarıda tanımlandığı üzere çocuğun yerleştirileceği sınıfı belirlemekten sorumlu olacaktır. Geçici eğitim merkezlerinin tüm şehirlerde mevcut olamayabileceğine ve tüm çocukları kaydedebilecek kapasiteye sahip olamayacağına lütfen dikkat ediniz. Bu gibi durumlarda ebeveynlerin çocuklarını ulusal okul sistemine kaydettirmeleri tavsiye edilmektedir.

Okula kaydolmak için hangi belgeler gereklidir?

Bir Türk okuluna veya geçici eğitim merkezine kaydolmak için Türk makamlarına kayıt yaptırmak ve ikamet izni, geçici koruma kimlik belgesi, veya Yabancı Tanıtma Belgesi sahibi olmak gereklidir. Geçici koruma kimlik belgesine başvuru yapıldığı fakat belgenin henüz alınmadığı durumlarda öğrenciler “misafir” öğrenci olarak kayıt altına alınabilir. Kimlik belgeleri düzenlendikten sonra okul kayıt statüleri değiştirilir.

Ebeveynler çocuğun önceki eğitimine ilişkin herhangi bir belgeye (örneğin okul karneleri) sahip değilse çocuğun yerleştirileceği sınıf ebeveynlerle görüşme yoluyla İl Eğitim Komisyonu tarafından

belirlenecektir; çocukla sözlü mülakattan ve bilgilerini ölçmek için kısa bir yazılı testten geçmesini de isteyebilirler.

Suriyeli gençler Türkiye’de üniversiteye girebilir mi?

Dil ve akademik gereklilikleri karşılamak şartıyla Suriyeli gençler Türkiye’deki üniversitelere başvurabilir. Bakanlar Kurulu Suriyeli mültecilerin 2014/2015 akademik yılında, devlet üniversitelerindeki öğrenim harçlarından muaf tutulduğunu duyurmuştur.

Türkiye’de okumak isteyen öğrencilerin her üniversite tarafından düzenlenen Yabancı Öğrenci Sınavı’nı (YÖS) geçtiğini göstermesi gerekmektedir. Üniversiteler YÖS’e başvuranlardan ücret alabilir.

Türkiye’deki üniversitelerde okumak için burs almak isteyen Suriyeli öğrenciler www.turkiyeburslari.gov.tr adresine başvurmalıdır. Bu rekabetçi bir burs başvurusudur ve burs verileceği garantisi verilmemektedir. BMMYK da DAFI burs programı ile Türk üniversitelerinde okumak için sınırlı sayıda burs vermektedir. Başvuru son tarihleri BMMYK Türkiye internet sitesindedir (www.unhcr.org.tr).

Suriye’deki bir okuldan veya üniversiteden alınan belge Türkiye’de tanınacak mı?

Okullara veya yüksek öğrenim kurumlarına erişim için kullanılacaksa, tüm yabancı okul belgeleri, üniversite başarı belgeleri, dereceler, diplomalar veya diğer yeterlilikler İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmalıdır.

Türkiye’deki Suriyeliler için beceri eğitimi imkanları nelerdir?

Suriyeli mülteciler Halk Eğitim Merkezleri tarafından sunulan dil kursları ile beceri, hobi ve mesleki kurslara ücretsiz olarak katılabilmektedir. Halk Eğitim Merkezleri tarafından sunulan kurslara kayıt yaptırmak için geçici koruma kimlik belgesi gerekmektedir. Her Halk Eğitim Merkezi sunacağı kursları belirleyebilir ve yerel talebe dayanarak yeni kurslar açabilir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı geçici koruma altındaki kişilerin İŞKUR tarafından sunulan beceri eğitimi programlarına katılabileceğini belirtmiştir. Suriyeli mültecilere açılacak kurslar ve programlara ilişkin ilerleyen aylarda daha fazla bilgi verilmesi beklenmektedir.

Refakatsiz Suriyeli mülteci çocuklar için hangi destek mekanizmaları mevcuttur?

Tabiiyetine bakılmaksızın tüm çocukların koruması 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun yasal çerçevesi ile sağlanmıştır. Dolayısıyla, ulusal yasal sistemin ilkesel olarak refakatsiz ve ayrı düşmüş mülteci çocuklar dâhil Suriyeli çocukların koruma ihtiyaçlarını ele alma kapasitesi vardır.

Artan Suriyeli mülteci sayısı devlet kurumlarının saptanmış refakatsiz çocukların artan ihtiyaçlarını karşılamaya devam etme kapasitesini etkilemektedir. Bu itibarla, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bu çocukların ihtiyaçlarını karşılamak için yasal çerçeve altında alternatif düzenlemeler aramaktadır.

Geçici koruma yönetmeliği Madde 23 (4) uyarınca refakatsiz çocuklar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koordinasyonunda barındırılır. Fakat uygun koşullar sağlandığında refakatsiz çocuklar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kontrolünde geçici barınma merkezlerindeki (kamplar) ayrı alanlarda AFAD ile işbirliği yapılarak barındırılabilir. Çocuklar ile ilgili tüm işlemlerde çocuğun yüksek yararı gözetilir. Mevcut yasal çerçeve altında Suriyeli çocukların makamlara kaydına bağlı olarak temel

eğitimin yanı sıra tıbbi bakım saptanan refakatsiz ve ayrı düşmüş Suriyeli çocuklara sağlar.

BMMYK çocuğun özel koşullarına hizmet veren en uygun düzenlemelerin tanımlanmasına ilişkin makamlara kılavuzluk sağlamaya devam etmektedir. Suriyeli refakatsiz ve ayrı düşmüş çocuklar uygun müdahale ve desteğe ilişkin makamlarla takipte bulunacak BMMYK'ya sevk edilmelidir.

Tıbbi ihtiyaçları veya başka hassas durumları olan Suriyeli mülteciler için hangi destekler mevcuttur?

Sağlık ve tıbbi hizmetlere erişime ilişkin olarak tıbbi tedaviye ücretsiz erişim kamp içinde ve dışında ikamet eden tüm Suriyeli mülteciler için kolaylaştırılmaktadır.

Geçici koruma yönetmeliği (Madde 27) geçici korum altındaki kişiler için sağlık ve tıbbi yardıma erişime ilişkin durumu Sağlık Bakanlığı'nın tıbbi hizmetlerin sağlanmasına yönelik koordinasyon ve denetimine öncülük etmesiyle açıkça ortaya koymaktadır.

Temel ve acil sağlık hizmetleri veya ilgili tedavi ve ilaçlar için hasta katkı payı yönetmelik altında alınmamaktadır. İkincil ve üçüncül sağlık hizmeti tedavi Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) kapsamında sağlanmaktadır. İkincil ve üçüncül sağlık hizmetine erişmek için devlet hastanesinden sevk almak gereklidir. Psikososyal hizmetlerin sağlanması da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından ortakların desteği ile yürütölmek üzere öngörölmüştür.

Tıbbi tedaviye erişim için kayıt ön koşuldur.

Özel ihtiyaç sahibi kişilerle ilgili olarak psiko-sosyal yardım ve destek, rehabilitasyon ve özel ihtiyaç sahibi olduğu belirlenenlerin ihtiyaç duyduğu diğer yardımlar dâhil sağlık hizmetlerine öncelik verileceği ve ücretsiz olarak sağlanacağı geçici koruma yönetmeliği madde 48 altında açıklanmıştır. Buna ek olarak yönetmelik çocuğun yüksek yararı değerlendirmesinin gözlenmesine, şiddet mağdurlarına yönelik ilgili ulusal kanunlar altında önleyici ve koruyucu tedbirlerin uygulanmasına ve insan ticareti kurbanı olarak saptananlar için yardım ve korumaya vurgu yapmaktadır.

Tıbbi yardıma nerede ve nasıl erişebilirim?

Sağlık ve tıbbi hizmetlere erişim ile ilgili olarak kamp içinde ve dışında ikamet eden kayıtlı tüm Suriyeliler için kamu sağlık tesislerinde tıbbi tedaviye ücretsiz erişim kolaylaştırılmıştır. Acil sağlık hizmeti herkes için erişilebilirdir. Acil olmayan tüm sağlık hizmetlerine erişim için kayıt gereklidir.

Geçici Koruma Yönetmeliği'ne göre hasta katkı payı temel ve acil sağlık hizmetleri ile ilgili tedavi ve ilaçlar için alınmamaktadır. İkincil ve üçüncül sağlık bakımı Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) kapsamında ve sevk bir devlet hastanesinden yapılırsa benzer şekilde yönetmelik altında sağlanmaktadır. Bazı illerde eczanelerden satın alınan ilaçların %80'i AFAD tarafından karşılanmaktayken %20'sinin hasta tarafından ödenmesi gerekmektedir. Diğer bazı illerde ilaç masrafının %100'ünün hasta tarafından ödenmesi gerekmektedir.

Genel sağlık sigortası faydalanıcıları için Sağlık Uygulama Tebliği uyarınca belirlenen sınıra kadar tıbbi tedavi masrafları AFAD tarafından karşılanmaktadır. Tıbbi tedaviye erişim için kayıt bir ön koşuldur.

Türkiye'de bir suçun mağduru olan Suriyeli mülteciler yardım için nereye başvurabilir?

Geçici koruma rejimi bağlamında tüm Suriyeli mülteciler Türkiye Hükümeti'nin korumasından

faidalanabilir. Uygulamada polis dâhil makamlara başvurabilecekleri ve Türkiye'deyken başlarına gelen herhangi bir suç için şikayette bulunabilecekleri ve yardım isteyebilecekleri anlamına gelmektedir. Makamlara kaydın bulunmayı Suriyelilerin polis karakollarına başvurmalarına ve yardım istemelerine engel olmazken Türkiye tarafından sunulan koruma ve yardıma tam olarak erişimin sağlanmasının tek yolunun kayıt olduğuna dikkat edilmelidir.

Kayıtlı Suriyeli mülteciler ve sığınmacılar Türkiye içinde hareket etmede özgür müdür?

Kamp müdürleri Suriyeli mültecilere düzenli aralıklarla gündüz saatlerinde geçici olarak kamptan ayrılma izni vermektedir. Kamplar dışında yaşayan Suriyeli mültecilerin başka bir ile gitmek için özel izne şu anda ihtiyacı yoktur; fakat devamlılığını sağlamak amacıyla başka bir ile taşınan kişilerin makamlara bildirimde bulunması gerekmektedir.

Suriyeli mültecilerin korunmasında BMMYK Türkiye'nin rolü nedir?

Teknik tavsiye yoluyla makamlar tarafından BMMYK'nın geçici koruma rejimini desteklemesi talep edilmiştir.

Türkiye'nin güney doğusunda, Gaziantep, Şanlıurfa ve Hatay'da BMMYK varlığı mevcuttur. BMMYK ekipleri tüm mülteci kamplarını düzenli olarak ziyaret etmektedir ve kayıt, kamp yönetimi, hassas durumların saptanması, gönüllü geri dönüş, eğitim, sağlık, beslenme, su temizliği ve alan planlamasına ilişkin teknik destek konularında teknik yardım sağlamaktadır.

Kamp dışında BMMYK'nın ülke çapında çok sayıda Suriyeliye ev sahipliği yapan bölgeleri sıklıkla ziyaret eden çok işlevli mobil ekipleri vardır. BMMYK'nın varlığı Suriyeli mültecilere sosyal yardımı sağlamaktadır ve AFAD, Kızılay, sivil toplum örgütleri/uluslararası sivil toplum örgütleri dâhil Suriyeli mülteciler ile yerinde aktif bir şekilde çalışan yerel makamlar, paydaşlar ve kurumlar ve çeşitli Bakanlıkların teknik birimlerine ait il müdürlükleri ile ilişkilerin kurulmasını hedeflemektedir. BMMYK ziyaretler sırasında kamplardaki ve kentsel alanlardaki Suriyeli mültecilerin durumuna dair zorluklara ve başarılarla ilişkin kapsamlı bir anlayışa sahip olmaya çalışmaktadır. BMMYK koruma standartlarını geliştirmek ve pratik çözümler bulmak amacıyla aynı zamanda gözlemlenen iyi uygulamaları yaymaktadır.

BMMYK Türkiye hangi yardımları sağlıyor?

BMMYK kayıt, topraklara erişim, belgeleme ve hukuki danışmanlık ile kentsel mülteci dosya yükünün yönetimi gibi koruma alanları dâhil Türkiye Hükümeti'ne politika ve teknik tavsiye sağlamaktadır. BMMYK Türkiye kamp görevlileri ve yerel makamlara kamplarda ve Suriyeli mülteci nüfusunun çoğunlukla yoğunlaştığı kentsel alanlarda ortaya çıkan koruma ve diğer teknik konularda pratik çözümler bulunmasında yardımcı olmaya çalışmaktadır.

Materyal desteği ile ilgili olarak, BMMYK temel yardım malzemeleri ile çadır ve barınak materyali, battaniye, muşamba, mutfak seti, mesleki eğitim teçhizatı ve çocuk kıyafetleri dâhil gıda dışı malzemeler sağlamıştır ve sağlamaya devam edecektir. BMMYK kamp dışı mültecilerin kaydı için mobil kayıt merkezleri sağlanması, mülteciler için sağlık hizmetleri sağlamak amacıyla kamp içinde ve dışında kullanılacak prefabrike ve mobil sağlık klinikleri ile kamplarda temizlik işlerinin geliştirilmesi için su ve temizlik konteynerleri yoluyla da Türkiye Hükümeti'ni desteklemektedir. İhtiyacı olan engelliler için de tekerlekli sandalyeler temin ve teslim edilmiştir.

BMMYK topluluklar içinde, kamplar dışında yaşayan Suriyeli mültecilere geniş bir yelpazede yardım

ve hizmet sağlayan birtakım topluluk merkezlerinin/çok işlevli hizmet merkezlerinin kurulmasını ve bu merkezlere finansman sağlanması desteklemektedir.

BMMYK Türkiye Suriyeli mültecileri kayıt altına alıyor mu?

Korunmaları geçici koruma rejimi tarafından sağlandığından BMMYK Türkiye, Türkiye'deki Suriyeliler için kayıt veya mülteci statüsü belirleme işlemlerini yürütmemektedir.

Fakat BMMYK ek/tamamlayıcı koruma müdahalelerine gereksinim duyabilen özel koruma ihtiyaçlarına sahip hassas durumdaki Suriyeli mültecilerin saptanmasında Türkiye Hükümeti ve insancıl ortakları desteklemektedir. Koruma değerlendirmesi için BMMYK'ya sevk edilen bireyler ile BMMYK personeli takip için iletişime geçebilir. Koruma değerlendirmesi iltica ülkesindeki koruma ihtiyaçlarınıza yönelik en uygun çözümün belirlenmesi içindir. Koruma değerlendirmesi kayıt süreci değildir.

BMMYK Türkiye Suriyeli mültecileri yerleştiriyor mu?

Yerleştirme ve insancıl kabul iltica ülkelerinde hassas durumda olan mültecilerin üçüncü bir ülkeye taşınması işlemidir. Belirli hükümetler bölgedeki Suriyelilerin yerleştirilmesine yönelik ilgilerine ilişkin BMMYK'ya bilgi vermişlerdir. Şu anda Suriye'den gelen en hassas durumdaki mülteciler için mevcut yerleştirme imkanları kısıtlıdır. Hassas durumdaki her mülteci yerleştirme için değerlendirilmez.

Yerleştirme bir hak değildir. En hassas durumdaki mülteciler için en son başvuru olan bir çözümdür. Mülteciler yerleştirme ülkesini seçemez. Yerleştirmeye ilişkin nihai kararlar BMMYK tarafından değil kabul eden ülkeler tarafından alınır.

Yerleştirme uygun bir kalıcı çözüm olarak belirlenirse BMMYK personeli sizinle iletişime geçecektir. Yerleştirme ücretsizdir. Para isteyen veya yerleştirmenize yardımcı olacağını iddia eden kişiler sahtecilik yapmaktadır. Bu bir suçtur ve Türk hukukuna göre ceza gerektirmektedir.

Yerleştirme sürecine erişim amacıyla sahteciliğe başvurduğu belirlenen mültecilerin dosyaları soruşturulacak ve/veya yerleştirme değerlendirilmesinden geri çekilecektir.

Türkiye'deki tüm Suriyeli mülteciler geçici koruma rejimi tarafından kapsanmaya devam etmektedir ve makamlara kayıt yaptırmalıdır.

Türkiye'de aile birleşimi

Geçici koruma yönetmeliğine (madde 49) göre yurt dışında ikamet etmekte olabilen ve Türkiye'de birleşmek isteyen akrabaları (kardeşler ve çocuklar) ile birleşmek için yapılan aile birleşimi başvuruları ilgili kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri ile iletişime geçebilecek ve bu kuruluşlarla işbirliği yapabilecek olan GİGM tarafından değerlendirilir. Dolayısıyla, bu tür talepler doğrudan Türk makamlarına bildirilmelidir.

Türkiye dışında aile birleşimi

Türkiye dışında aile birleşimi başvurusu yapmak isteyen kişiler ilgili büyükelçilik ile doğrudan iletişime geçmelidir. Çoğu ülkedeki kanunlara göre aile birleşimi usulleri üçüncü ülkedeki aile üyesinin süreci başlatmak amacıyla öncelikle oradaki göç makamlarına başvurmasını gerektirmektedir. Çoğu ülke sadece çekirdek aile üyelerinin (eşler ve 18 yaşın altındaki çocuklar) birleşim taleplerini kabul

etmektedir.

BMMYK'nın bilgi sağlamada yardımcı olabilmesine rağmen başka bir ülkede çekirdek aile üyesi olan kişi için en etkili yol ilgili büyükelçiliğe başvurmaktır.

Aile birleşimi temelinde üçüncü bir ülke tarafından kabul edilen tüm Suriyelilerin Türkiye'den ayrılmadan önce makamlara kayıt yaptırması gerekir; aksi hâlde ülkeden ayrılmalarına izin verilmeyebilir.

BMMYK Türkiye'nin dikkatine sunulan ebeveynleri üçüncü ülkede yaşıyor olabilen refakatsiz çocuk gibi istisnai derecede hassas durumdaki dosyaların hızlı bir şekilde aile birleşimini kolaylaştırmak için BMMYK Türkiye ilgili büyükelçilikler ile ilişki kurarak arabulucuk yapmış ve çocuklar Türkiye'deyken uygun bakım düzenlemelerini temin etmiştir.

Acil bir koruma sorunu var ve BMMYK Türkiye'nin yardımına ihtiyaç duyuyorum

Türkiye Hükümeti geçici koruma rejimi bağlamında tüm Suriyeli mültecilere koruma sağlanmasından sorumludur. Geçici koruma rejimi ve sevklerle ilişkin danışma sağlanması için BMMYK ile iletişime geçilebilir.

BMMYK Türkiye **acil yardım** hatları:

(+90312) 405 80 66 (Genel danışma hattı)

(+90312) 405 81 27 (Suriye hattı)

Sorular e-posta ile TURAN@unhcr.org adresine de gönderilebilir.

BMMYK Türkiye

Ocak 2015